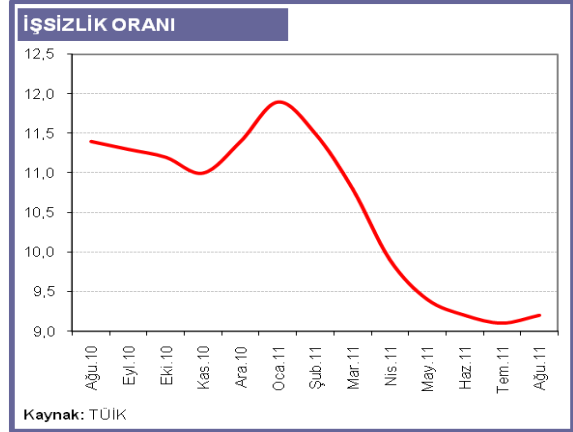

EKONOMİ BÜLTENİ 92

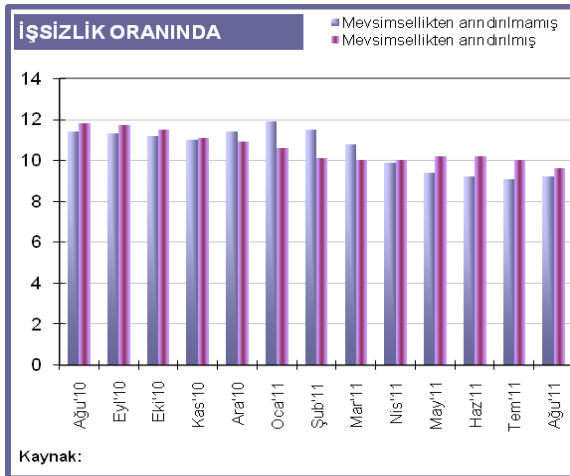
15 Kasım 2011

İŞSİZLİK GERİLERKEN, CARİ AÇIK TEHTİT YARATMAYA DEVAM EDİYOR

TÜİK tarafından son açıklanan istihdam verilerine göre, Ağustos ayında işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,1 puanlık bir artışla %9,2 düzeyinde gerçekleşti. Bu değer, bir önceki yılın aynı ayında gerçekleşen %11,4'lük işsizlik oranının 2,2 puan altındadır. Kentsel işsizlik %11,6 seviyesinde iken, kırsal kesimde bu oran %4,7 düzeyindedir. Türkiye genelinde, çalışma çağındaki nüfus, bir önceki yılın aynı ayına göre %2,07 oranında artarak 53,73 milyon kişiye ulaşmıştır. Söz konusu nüfusun, kırsal kesimdeki kentlere kıyasla 1,7 kat daha hızlı arttığı göze çarpmaktadır. Çalışma çağındaki nüfusun işgücüne katılma oranı ise bir önceki yılın aynı ayına göre 1,3 puanlık artışla %51 düzeyinde gerçekleşmiştir. Genç nüfustaki işsizlik ise Türkiye genelinde; %18,6 iken bu oran kentlerde %22,4, kırsal kesimde ise %11,8 olarak gerçekleşti. Ağustos ayında kırsal kesim genç nüfus işsizliği bir önceki aya göre 0,9 puan artmıştır. Bu, tarımda hasat mevsiminin sona ermesine bağlı olarak biten mevsimlik işlerden kaynaklanmaktadır. Tarım dışı işsizlik Ağustos ayında %11,9 olup, yükseliş devam edecektir. Ağustos 2011 itibarıyla, Türkiye'de toplam istihdamın %43,6'ünü teşkil eden 10,85 milyon kişi, kayıt dışı çalışmaktadır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde %44,8 olup, düşüş trendi devam etmektedir. Kadın istihdamında ise kayıt dışı oranı %60 ile oldukça yüksek seviyededir. Kayıt dışı çalışma ekonomik ve sosyal açıdan Türkiye'nin önemli bir sorunu olmaya devam ederken, bu sorunun çözümü için işveren üzerindeki çalışanlarla ilgili vergi yüklerinin hafifletilmesi gereği ön plana çıkmaktadır.

İşsizlik Oranı, Düşüşe Geçtiği Nisan 2009'dan Bu Yana 5,3 Puan Geriledi.

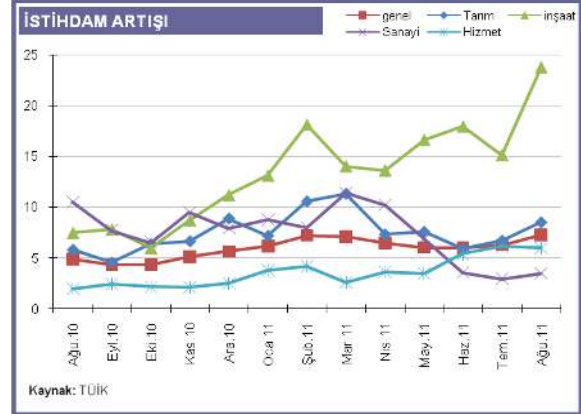

yükseliş hariç, halen devam etmektedir.

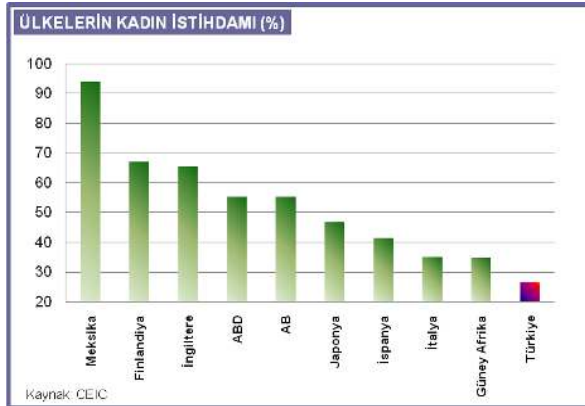
Son altı yıllık verileri incelediğimizde; işsizlik oranlarında, Ağustos-Mart döneminde ortalama 0,4 puanlık bir artış yaşandığı gözlenmektedir. Bu, bahar-yaz döneminde tarım, turizm ve inşaat gibi mevsimsel işlerin sonbahar-kış döneminde azalmasından kaynaklanmaktadır. Bu yapı, Ağustos ayı işsizlik oranlarındaki artışla yinelenmiştir. Bu bakımdan işsizlik verilerinin mevsimsellikten arındırılarak incelenmesi daha rasyonel bir bakış sağlayacaktır. Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı Ağustos ayında %9,6 ile önceki aya göre 0,40 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 2,20 puan gerilemiştir. İşsizlik oranlarını mevsimsellikten arındırdığımızda, işsizlik oranlarında Nisan 2009'da %14,9'dan başlayan düşüş trendi, Ağustos 2010'da gözlenen hafif

Havaların Soğumasıyla İnşaat Sektörünün İstihdam Üzerindeki Olumlu Katkısı Azalabilir.

Ağustos ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre toplam istihdam %7,3 artarak 24,88 milyona ulaşmıştır. Aynı dönemde toplam istihdamın alt sektörler göre dağılımı; tarımda %26,9, sanayide %18,8, inşaat %7,7 ve hizmetlerde %46,6 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre istihdamın en hızlı arttığı sektör %23,74 ile inşaat sektörü olurken, bunu %8,51 ile tarım, %5,84 ile hizmetler sektörü takip etmiştir. Sanayideki istihdam artışı ise %3,47 ile toplam istihdam artışının altında bir performans sergilemiştir. Bu dönemde, özellikle, inşaat ve hizmetler sektöründen ulaştırma, ticaret ve mali sektörde gözlenen görece daha hızlı büyüme oranları istihdam artışının en önemli kaynaklarını oluşturmuştur. İnşaat sektörünün mevsimsellikten en fazla etkilenen sektörlerden biri olması sebebiyle, havaların soğumasıyla inşaat sektörünün istihdam üzerindeki olumlu katkısının azalması beklenebilir.

Türkiye Kadın İstihdamında Çok Geride...

Kadın istihdam oranı, istihdam edilen kadın sayısının, 15 yaş ve üzeri kadın nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Seçilmiş ülkelerin kadın istihdamı incelendiğinde, Meksika %93,9 kadın istihdam oranı ile dikkat çekmektedir. Finlandiya ve İngiltere %65'in üzerinde oranlarla oldukça yüksek kadın istihdamı yaratmaktadır. Avrupa Birliği genelinde ve ABD'de kadın istihdamı oranı %55 civarındadır. Buna karşın İspanya %41 ve İtalya %35 ile kadın istihdamında AB ortalamasının altında yer almaktadır. Japonya'da ise kadın istihdamı %46,7 seviyesindedir. Türkiye ise bu sıralamada en sona yer almaktadır. Türkiye'de çalışabilir

çağdaki kadın nüfusu Ağustos ayı itibariyle 27,34 milyon kişi olup, işgücüne katılma oranı %30, istihdam oranı %26,5 düzeyindedir. Kadın istihdamında ise kayıt dışı oranı %60 ile oldukça yüksektir. Kadın işsizlik oranı ise Ağustos ayında %11,5 olup, Nisan ayından bu yana artış eğilimi izlenmektedir. Bu veriler, kadınların Türkiye'de iş hayatından oldukça küçük bir pay aldığını ve genellikle vasıfsız işçi konumunda olduğunu da ortaya koymaktadır.

Türkiye İşsizlikte G20 Ülkeleri Arasında 15. Sırada

G20 ülkelerinin işsizlik verilerini incelediğimizde, en düşük işsizlik oranı %3,1 ile Güney Kore'ye aittken, bunu %4,1 ile Çin ve Japonya takip etmektedir. BRIC ülkelerinde Hindistan hariç işsizlik oranının düşük olduğu gözlenirken, Rusya'nın %6 ile yılbaşından bu yana 1,5 puanlık bir gerileme kaydettiği göze çarpmaktadır. Büyüme tahminleri sürekli olarak aşağı yönlü revize edilen, borç krizinin pençesindeki Avrupa ülkeleri ise, yüksek işsizlik oranları ile dikkat çekmektedir. İşsizlik oranı Yunanistan'da %18,4, İngiltere'de %8,1, İtalya'da %8,3, Fransa'da %9,6 iken Avrupa Birliği genelinde ise %10,2 ile oldukça yüksek olup, artışın borç krizinin alevlendiği yılın ikinci çeyreğinde başladığı görülmektedir. ABD'de ise %9 düzeyinde seyreden işsizlik oranının yıl boyunca yatay kaldığı izlenmektedir. G20 ülkeleri içinde en yüksek işsizlik oranı ise %25 ile Güney Afrika'ya aittir. Türkiye işsizlik oranı bakımından %9,1 ile G20 ülkeleri arasında 15. sırada kendine yer bulabilmektedir. Avrupa Bölgesi hariç işsizlik oranlarının genel olarak düşüş eğilimini koruduğu gözlenirken, küresel ekonomik yavaşlama endişelerinin henüz istihdamı azaltıcı boyuta ulaşmadığı anlaşılmaktadır. Avrupa'da borç sorununa

G20 Ülkeleri	İşsizlik Oranları
Güney Kore	3,1
Çin	4,1
Japonya	4,1
Avustralya	5,2
Meksika	5,26
Brezilya	6
Rusya	6
Almanya	6,5
Endonezya	6,8
Kanada	7,3
Arjantin	7,3
İngiltere	8,1
İtalya	8,3
ABD	9
Türkiye	9,2
Hindistan	9,4
Fransa	9,6
Avrupa Birliği	10,2
S. Arabistan	10,5
Güney Afrika	25

Kaynak: Trading Economics

ilişkin olarak Yunanistan ve İtalya'da kurulan yeni hükümetlerin uygulayacağı sıkı mali politikaların, ekonomik yavaşlamaya neden olacağı ve dolayısıyla işgücü piyasasının da bundan olumsuz etkilenmesi beklenebilir.

Küresel Olarak İşsizlik Oranları Yükselmeye Devam Edebilir.

Türkiye'nin son açıklanan kapasite kullanım oranları ve sanayi verileri, güçlü ekonomik aktiviteyi işaret ederken, bu ivmenin, Ağustos ayında, işsizlik oranlarında mevsimsel işlerin azalmasıyla gözlenebilecek hızlı yükselişi frenlediği anlaşılmaktadır. Ekonomik yavaşlamanın, henüz üretim ve istihdama yansımadağı gözlenmektedir. Yunanistan ve İtalya'da sıkı mali politikalar uygulayacak yeni hükümetlerin kurulmasıyla, büyüme üzerinde oluşacak baskılar, Avrupa başta olmak üzere, ticari ilişkileri olan ülkelerde de hissedilebilecektir. OKFRAM olarak, krizin çözümüne ilişkin alınması gereken mali sıkılaştırma önlemlerinin, hem ABD'de hem de Avrupa'da makro ölçekte küçülmeyi zorunlu kılacağından, işsizlik oranlarının orta ve uzun vadede yükselişe geçebileceğini öngörmekteyiz. Türkiye'de ise işsizlik oranlarının, kısa vadede mevsimsel istihdam artışının ortadan kalkmasına bağlı olarak artmaya devam etmesi, orta ve uzun vadede ise küresel ekonomik yavaşlamanın hissedilmeye başlamasıyla birlikte, olağan artış hızının bir miktar üzerine geçmesi beklenebilir.

Cari açık katlanarak artmaya devam ediyor . . .

Merkez Bankası tarafından bugün açıklanan cari işlemler hesabı, 2011 yılının ilk üç çeyreğinde toplam 60.7 milyar dolarlık bir cari açığa işaret etmektedir. Bu rakam, bir önceki yılın aynı dönemine göre %100.8'lik bir artışı ifade etmektedir. Cari açığa neden olan en önemli hesap kalemi; geçen yılın aynı dönemine göre %86 oranında artan dış ticaret açığı olarak gözlenmektedir. Son açıklanan sanayi üretim endeksi, enflasyon ve işsizlik verileri; Türkiye'de makrogörünümde olumlu sinyaller verse de, önümüzdeki dönemde ki güncel sorunlardan birinin cari açık olmaya devam etmesi beklenmelidir. Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı pazarlardan olan Almanya, İtalya, İspanya, İngiltere, Suriye ve Libya'da yaşanan ekonomik ve siyasi gerilimler; ihracatımız açısından risk unsuru oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönem AB, ABD ve Kuzey Afrika Bölgesinden olumlu sinyaller gelme olasılığı düşük görülmektedir. Cari açık riskine karşı, ithalatı caydırıcı yüksek kur politikasının sınırlı etki yaptığı gözlemlendiğinde, ithal ikamesi uygulamasının gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Açıklanan cari açık rakamları, kısa ve orta vadede sıcak paraya bağımlı kalmaya devam edeceğimize işaret etmektedir.